

Beantwoording raadsvragen bindend adviesrecht

aan: de raad van de gemeente Teylingen
datum: 9 oktober 2024

ons kenmerk: Z-24-401842
portefeuillehouder: Mevr. M.E.I. Volten
behandelend ambtenaar: Patrycja Folek
emailadres: Patrycja.Folek@HLTSamen.nl
telefoon: 14 0252

Inleiding

De raad heeft in een aantal gevallen bindend adviesrecht. Dat proces staat beschreven in de procesbeschrijving. Deze gaat in op het betrekken van de raad in de voorfase. Dat is de fase voordat de definitieve aanvraag wordt ingediend. De BOPA's die niet vallen binnen de door de raad vastgestelde lijst (raadsbesluit 23 september 2021) worden dus volledig afgedaan door het college.

Het vroegtijdig op de hoogte stellen van de gemeenteraad is bedoeld om de raad in een vroeg stadium inzicht te geven in lopende initiatieven. Dit helpt om de korte beslistermijn van de BOPA-procedure te overbruggen. De raad is dan al op de hoogte van projecten en kan daar eventueel al een richting gevend oordeel over hebben voordat de definitieve aanvraag wordt ingediend. Vanaf het moment dat een initiatiefnemer met participatie start, komt het project in de openbaarheid, en start het proces 'Bindend adviesrecht van de raad'.

Fase 1: Feitelijke aankondiging

In deze eerste fase wordt de raad feitelijk op de hoogte gesteld van lopende initiatieven. Dit gebeurt op het moment dat een initiatiefnemer begint met participatie. In deze fase is er geen formele betrokkenheid van de raad. Het gaat puur om informatievoorziening, zonder dat de raad inhoudelijk of procesmatig een rol speelt. De portefeuillehouder of het college heeft in deze fase nog geen oordeel over het initiatief.

Fase 2: Procesmatig nadenken en uitvoeren van de betrokkenheid van de raad

Tijdens deze fase vindt een procesmatige afstemming plaats over hoe en wanneer de raad formeel wordt betrokken. Dit wordt neergelegd in een procesvoorstel. Vervolgens wordt dit procesvoorstel ook uitgevoerd.

Fase 3: Formele adviesaanvraag door middel van een raadsvoorstel

Na indiening van de definitieve aanvraag gaat de termijn van 8 weken van start en wordt aan de raad formeel om advies gevraagd. Dit gebeurt via een raadsvoorstel. Dit is de fase waarin de raad haar bindend advies geeft, op basis van zowel de uitkomst van de participatie als de inhoud van het voorstel van de initiatiefnemer.

Relatie tussen participatie en adviesrecht

De invulling van de participatieverplichting is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Wel is een Toolkit ontwikkeld om initiatiefnemers te helpen invulling te geven aan hun participatieverplichting. In de praktijk adviseren we initiatiefnemers om hier zoveel mogelijk gebruik van te maken en hun voordeel uit te halen.

Het voorgestelde proces voorziet niet in een inhoudelijke bespreking in de raad voordat de participatie van start gaat. Dit voorkomt dat politieke afstemming en beïnvloeding vooraf plaatsvinden, zodat de participatie een volwaardige rol kan spelen in de totstandkoming van het voorstel. Het eerste contactmoment met de raad vindt pas plaats na de participatie, waardoor bewoners en belanghebbenden voldoende gelegenheid hebben om hun mening te geven zonder vooraf beïnvloede politieke sturing.

Reactie op de besprekpunten

In een mailbericht van 4 september 2024 brengt de Partij voor Teylingen haar zorgen naar voren en benoemt een aantal punten die zij tijdens de commissievergadering van 15 oktober 2024 wil bespreken. Wij begrijpen de zorgen van de Partij voor Teylingen zo dat:

- Er geen inhoudelijke betrokkenheid van de raad moet zijn bij initiatieven voordat de participatie is afgerond;
- Er eerst overeenstemming moet zijn met omwonenden en belanghebbenden voordat de raad inhoudelijk bij het initiatief wordt betrokken.

Op deze manier zou voorkomen moeten worden dat er "handjeklap tussen politiek en ondernemers/initiatiefnemers" plaatsvindt.

De procesbeschrijving die voorligt bij de raad komt aan deze punten tegemoet. De raad wordt betrokken in het voortraject:

- in Fase 1 wordt de raad geïnformeerd over het initiatief.
- in Fase 2 wordt het proces afgesproken en wordt de raad inhoudelijk betrokken, waarbij zij eventueel een richtinggevend oordeel geven voordat de aanvraag wordt ingediend;
- in Fase 3 komt de formele adviesaanvraag naar de raad via een raadsvoorstel.

De raad wordt dus twee keer inhoudelijk betrokken bij een initiatief. Eén keer in de voorfase en één keer na ontvangst van de aanvraag.

Het proces voorziet niet in ruimte voor politieke afstemming vóór de participatie; de verantwoordelijkheid over het participatietraject ligt bij de initiatiefnemer. Het doel van participatie is niet noodzakelijkerwijs om draagvlak te creëren, en een initiatiefnemer hoeft niet met omwonenden en belanghebbenden tot overeenstemming te komen. De initiatiefnemer zal de opbrengst van het participatieproces wel moeten betrekken bij de aanvraag.

Het risico dat ondernemers mogelijk naar politieke partijen gaan om hun plannen voorafgaand aan de participatie af te stemmen, is een zorg die we herkennen. Dit risico van politieke afstemming vóór de participatie bestaat echter al langer, nog voordat dit proces werd geïntroduceerd en voordat de Omgevingswet in werking is getreden. Wat we met het nieuwe proces willen

bereiken, is juist het beter structureren van de rollen van de raad, initiatiefnemers, en bewoners.

Bijlagen: Infographic om het proces inzichtelijker te maken